

De zegen van de geloofsdoop - Ds. R.J. Jansen, 21 mei 2025

De hoofdredactie van het Reformatorisch Dagblad schiet in haar hoofdredactioneel commentaar van 17 mei met scherp op broeders die de geloofsdoop voorstaan. Het is een verdrietige afsluiting van een reeks artikelen over het reformatorisch baptisme.

Ze gebruikt daarbij gepeperde citaten van Luther en anderen om autoriteit te geven aan hun mening. Het getuigt echter niet van achting voor deze groten in Gods Koninkrijk, om hun ongeestelijke uitspraken voor het voetlicht te halen. We mogen de Heere ootmoedig danken voor wat Hij ons in Luther en Datheen geschonken heeft, maar we hebben hun zwakheden te bedekken. Zo zal een voorstander van de zuigelingendoop toch ook tegen Bunyan en Warburton aankijken?

Veel geloofsdopers sluiten zich door leer, leven en liturgie buiten de gereformeerde gezindte. Dan zijn er andere zaken dan de geloofsdoop die scheiding maken. Maar voor gemeenten en gelovigen die bevindelijk-gereformeerd zijn en slechts een andere doopvisie hebben, is het niet Bijbels dat zij worden verketterd en uitgesloten. Dan is het onze roeping geestelijke eenheid te bewaren en bevorderen. Wat zou het te wensen zijn dat wij met het verschil in doopvisie net zo geestelijk mochten omgaan als Bunyan en Huntington in hun dagen!

Bovendien doet de felheid geen goed aan de leden van reformatorische kerken die met deze zaken worstelen.

Er zijn veel mensen die trouw blijven meeleven in een reformatorische gemeente, maar wel in hun hart de geloofsdoop koesteren. Het konden wel eens mensen zijn, die tot geestelijk voorbeeld strekken. Wie namelijk aan de Wet gestorven is en mocht opstaan door het geloof in Jezus Christus, zal herkennen dat de doop door onderdompeling afbeeldt wat hij geestelijk heeft doorleefd.

Het is opvallend dat in de interviews met reformatorische baptisten steeds naar voren komt dat voorstanders van de zuigelingendoop in baptistengemeenten niet worden verkettert en niet uitgesloten van de bediening van het Heilig Avondmaal. Wij hoeven voor de geloofsdoop niet te strijden. De geloofsdoop bewijst zichzelf omdat ze zo helder Bijbels is. Bovendien is deze doop niet de grond van ons behoud.

Kunnen die beide ook van de zuigelingendoop gezegd worden? De felheid waarmee voor de kinderdoop gestreden wordt doen vermoeden dat het anders beleefd wordt. Dat is ernstig!

De beschuldiging “Christus opnieuw te kruisigen” raakt wel het diepst. De hoofdredactie spreekt zich feller uit tegen bevindelijk-gereformeerde baptisten, dan tegenover Rome of de vrijzinnigheid.

En dat is vooral zo onbegrijpelijk omdat in de artikelenserie getuigenis klinkt over hoe Philpot en anderen ervoeren dat de Heere hun doop geestelijk zegende. Al zou deze zegen desondanks zijn, is er geen vreze om het werk van Gods Geest aan te tasten?

Wat in de artikelenserie gemist werd, is een getuigenis van de rijke betekenis en zegen van de geloofsdoop. In dat hiaat willen we in dit artikel voorzien, omdat hetgeen de Heere schenkt in de bediening van de geloofsdoop tot grote zegen zou zijn voor de hele gereformeerde gezindte.

Separatie

Zoals het Heilig Avondmaal de separatie in de gemeente zichtbaar maakt, doet ook de geloofsdoop dat. De Heere wil de sacramenten gebruiken als een zichtbare prediking, waarin de separatie valt.

Petrus schrijft dat de doop de vraag is van een goed geweten tot God (1 Petr. 3:21). Wie een gereinigd geweten heeft door de opstanding van Jezus Christus, kan voor God staan (vergelijk het ‘vrijmoedig toegaan’ met een gewassen lichaam uit Hebr. 10:22).

Als dat beleden wordt door in het doopwater te staan, wordt elk geweten in de kerk aangesproken. Zowel in de kerkgeschiedenis als tot op deze dag, zijn er getuigenissen van zondaren die werden stilgezet door het bijwonen van een geloofsdoop. Voor ontwaakte gewetens werd soms door de prediking en de doop,

het heil in Christus geopenbaard tot behoud. Zo wil de Heere beide sacramenten gebruiken om gewetens te raken en te reinigen.

Wat zou het voor de gereformeerde gezindte zegenrijk zijn, als men alle grond van hoop buiten Christus verliest! Als wij er buiten staan als een goddeloze, kan God ons er immers in zetten!

Sterven en leven

Hoe zet de Heere ons er dan in? “Ik ben door de Wet, der Wet gestorven, opdat ik Gode leven zou” (Gal. 2:19). Sterven en leven.

De sacramenten zijn zichtbare prediking. Zoals het Heilig Avondmaal afbeeldt dat de Heere de Zijnen voedt en laaft door de Gekruisigde, zo beeldt de doop af dat de Heere de Zijnen heeft begraven en opgewekt met Christus. De doop is gegeven als een eenvoudig beeld van de bekering tot God. Wie met Hem gestorven is, mag Christus volgen in het watergraf van de doop.

In de zuigelingendoop wordt de ‘afbeelding’ veranderd. Je moet het maar durven! Besprengen is geen dopen (baptizo betekent: indopen, onderdompelen). Besprengen is geen begraven (Rom. 6:4). Dat eigenwillig veranderen kan alleen maar leiden tot verwarring. En dat doet het ook, blijkens de eindeloze discussies over de betekenis van de zuigelingendoop.

En erger nog: onze gezindte wordt geteisterd door een ontzaglijke verwarring over de genade zélf. Aan de ene kant stelt men geestelijk leven vóór de vereniging met Christus. Aan de andere kant acht men het sterven niet nodig en gaat men geloven, zonder ooit ontdekt en gestorven te zijn.

Daartussen staat de prediking van het kruis, het apostolisch getuigenis. Die verkondigt allen dat zij goddelozen zijn en onder het oordeel liggen. En dat Christus het oordeel overnam en eeuwig leven verworven heeft. God rechtvaardigt de goddeloze die met Christus verenigd is door het geloof.

Wat is het een grote zegen dat de Heere in de geloofsdoopt heel eenvoudig sterven en leven afbeeldt. Dat is een krachtige onderstreping van het Evangelie van de rechtvaardiging van de goddeloze en is aan vele harten gezegend. Wat zou het tot zegen voor heel de gereformeerde gezindte zijn om helder afgebeeld te zien wat het Evangelie ons verkondigt!

Houdt het daarvoor

Vervolgens is de doop, evenals het Heilig Avondmaal, een grote zegen tot versterking van het geloof, daarom gaf de Heere immers sacramenten (HC Zondag 25).

Wie met Christus verenigd is in Zijn dood en opstanding, wordt gedoopt. Niet als een daad van de gelovige, maar als een daad van God. Het zijn toch evenmin onze eigen benen die ons tot de Avondmaalstafel dragen? We worden daartoe geróepen. Omdat de Heere ons verzekeren wil. En wat hebben we dát hard nodig, in beide sacramenten. Immers is de herschepping nog niet voltooid. We hebben een levenslange strijd met de duivel, de inwonende zonde en de zwakheid van het geloof. De gerechtigheid van het geloof en het eeuwige leven zijn aangevochten gaven.

Het Avondmaalsformulier zegt dat wij aan de Tafel belijden midden in de dood te liggen. Zo belijdt ook de dopeling dat. Zo verklaart Paulus de doop in Romeinen 6. Met Christus begraven. Maar dáár wordt de gelovige van de gerechtigheid en eeuwig leven verzekert: ‘Want indien wij met Hem één plant geworden zijn in de gelijkmaking Zijns doods, zo zullen wij het ook zijn in de gelijkmaking Zijner opstanding’ (6:5). En dan klinkt in Romeinen 6:11 ‘Houdt het daarvoor, dat gij wel der zonde dood zijt, maar Gode levend zijt in Christus Jezus, onze Heere’.

Zo is de doop een krachtig getuigenis naar de gelovige zélf. God heeft u met Christus verenigd, in Zijn dood én in Zijn opstanding. Houdt het daarvoor.

Zowel in de getuigenissen uit de kerkgeschiedenis als heden ten dage, blijkt dat de geloofsdoopt door de Heere vaak gezegend is met veel verzekering en geestelijk inzicht in de diepte van de vereniging met Christus.

Wat zou het tot zegen zijn voor Gods kinderen in de gereformeerde gezindte, om meer verzekering en geestelijk onderwijs uit de geloofsdoopt te mogen ontvangen!

Is herdoop zonde?

Ds. P. Van Ruitenburg schrijft dat hij baptist wordt, als hij één voorbeeld in de Schrift vindt, van een christelijk kind dat na zijn bekering gedoopt wordt. Als kind het verbondszegel ontvangen en toch ondergedompeld worden in de doop van het Nieuwe Testament. Volgens de hoofdredactie is dat het verachten van Gods belofte. Maar de voorbeelden in de Schrift zijn talrijk.

In de eerste plaats noemen we het voorbeeld van Christus Zelf. Hij was immers al besneden. Dat gold ook al de mannen die op de Pinksterdag gedoopt werden, allen Joden. Zij waren het verbond met Abraham ingelijfd. En toch werden zij gedoopt.

Nog verder gaat het bij de Jodengenoten uit Handelingen 2:10. Dat waren tot Israël bekeerde heidenen. Zoals ook Cornelius. Zij waren bij hun inlijving in Israël gedoopt door onderdompeling in de proselietendoop. En toch werden zij door de apostelen ondergedompeld in de Naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest.

Christus en al de eerste christenen werden ondergedompeld in het watergraf, hoewel zij het zegel van het verbond met Abraham hadden ontvangen, sommigen zelfs door de proselietendoop. Maar wat zij ontvangen hadden, was nog niet de doop van het Nieuwe Verbond. En dat geldt ook hen die als kind besprenkeld zijn. Daarom geloofden Bunyan, Philpot en Spurgeon nog met de doop van Christus gedoopt te moeten worden en velen tot op deze dag.

Onderscheid van de verbonden

De doop is Gods instelling om de overgang van een zondaar in het nieuwe verbond te markeren. Evenals het Heilig Avondmaal Gods instelling is om ons in het nieuwe verbond te onderhouden. Zoals Christus van de wijn van het Heilig Avondmaal zegt: 'Deze drinkbeker is het Nieuwe Testament in Mijn bloed, hetwelk voor u vergoten wordt' (Lk. 22:20), mogen we van de doop zeggen: dit waterbad is het Nieuwe Testament in Zijn dood en opstanding.

Christus spreekt duidelijk van een nieuw testament, een nieuw verbond (testament/verbond: Gr. diatheke). Dat is niet een andere bediening van hetzelfde verbond. Dit verbond is opgericht op Golgotha, het testament van Zijn bloed.

Ds. Van Ruitenburg verwijst naar een boekje, waarin gesteld wordt dat alle Bijbelse verbonden één zijn. Dat is zijn argument voor de zuigelingendoop. Maar Christus en de apostelen leerden anders, zij spreken van een nieuw verbond. 'Want indien dat eerste verbond onberispelijk geweest ware, zo zou voor het tweede geen plaats gezocht zijn geweest' (Hebr. 8:7).

Er is een belangrijk verschil. De verbonden van het oude testament kwam men in door geboorte. Abraham en zijn zaad, Israël en zijn zaad, David en zijn zaad. Maar steeds bleek het tweërlei zaad. De één behouden, de ander verworpen, 'in het meerderdeel van hen heeft God geen welgevallen gehad' (1 Kor. 10:5a). 'want zij zijn in dat Mijn verbond niet gebleven en Ik heb op hen niet geacht, zegt de Heere' (Hebr. 8:9b).

Deze verbonden beloofden wel het heil, maar de vernieuwende genade om in dat verbond te blijven lag er niet in besloten. Het gevolg was verbondswraak, vloek en ballingschap.

En juist daarom verwachtte Israël een nieuw verbond, nadat de profeten Jeremia en Ezechiël daarover in de ballingschap hadden geprofeteerd. Een verbond toegepast door de Heilige Geest. En Petrus verkondigt op de Pinksterdag dat die belofte nu gekomen is en zij erin kunnen delen door het geloof in Christus. 'Want u komt de belofte toe en uw kinderen' werd gezegd tot Joden (Hand. 2:39). Maar wij die heidenen zijn, worden tot dit beloofde nieuwe verbond geroepen! 'Zovele als er de Heere onze God toe roepen zal' (Hand. 2:39). Let wel: niet in dit verbond opgenomen door geboorte, maar door roeping en wedergeboorte.

Want dat is het kenmerkende van het nieuwe verbond: niet vleeselijke afkomst en geboorte bepalen wie er in deelt, maar geestelijke roeping en wedergeboorte. Niet beperkt tot Joden en hun zaad, tot kerkgangers en hun zaad, maar zoveel goddelozen als er de Heere toe roepen zal. Ruimer dus en dieper.

Het is een beter verbond. Hebreeën 8:6 'als Hij ook eens beteren verbonds Middelaar is, hetwelk in betere beloftenissen bevestigd is'. De apostel citeert dan Jeremia 31. De Heere zal Zijn wet in het hart schrijven. Allen die in dit verbond delen, zullen zélf van God geleerd zijn. Christus citeert deze woorden ook in Johannes 6:45 'Er is geschreven in de Profeten: zij zullen allen van God geleerd zijn. Een iegelijk dan die het van de Vader gehoord en geleerd heeft, die komt tot Mij'.

Christus stelt heel duidelijk dat een ieder die in het Nieuwe Verbond deelt, tot Hem komt. Helaas komen de meesten van hen die als kind besprenkeld zijn, niet tot Christus. Zij delen dus niet in het Nieuwe verbond. De zuigelingendoop is geen bediening van het Nieuwe verbond. Zij zijn evenmin Abrahams zaad, want dát is Christus. De geestelijke belofte van het verbond met Abraham was voor Abraham 'en uw Zaad, Hetwelk is Christus' (Gal.3:16).

Wij zijn alleen kinderen Abrahams, als wij van God geleerd zijn en in Christus geloven. Dan zijn we besneden met een besnijdenis die zonder handen geschiedt, maar door Gods Geest is toegepast aan het hart (Kol. 2:11). Dan zijn we begraven en opgewekt met Christus (Kol. 2:12). Dan mogen we gedoopt worden, als een teken van dat nieuwe verbond.

Het is een verbond dat zoveel rijker is, dan de verbonden van het oude testament, omdat het ons toekomt als een Testament van Christus. In Hebreeën 9 vinden we dat ook terug. In het Nieuwe Testament is de gelovige geen verbondspartij, maar beweldadigde ontvanger van een testament. Mijn naam stond erin vermeld: goddeloze! En de erfenis is zeker. Eenzijdig, onverbrekkelijk. De erfenis wordt onverderfelijk, onbevlekkelijk en onverwelkelijk bewaard in de hemel (1Petr.1:4). En daaruit komt de Zijnen al het heil toe: eeuwige gerechtigheid, de Geest der aanneming, gemeenschap met de hemel, het eeuwige leven en de hoop der opstanding. Al deze weldaden worden in de geloofsdooop verzegeld voor de gelovige. Wat zou het tot zegen zijn voor heel de gereformeerde gezindte, als er Bijbels gesproken werd over het nieuwe verbond!

Ook de kinderen

Van deze genade van het Nieuwe Verbond zijn de kinderen niet uitgesloten. De Heere kan zeer jong genade uitdelen, ja zelfs in de moederschoot. Maar op genade voor onze kinderen te hopen, geeft geen recht om op genade vooruit te grijpen door hen al als zuigeling te doen delen in het "bad der wedergeboorte" (Tit.3:5). Laat Christus hen begraven in Zijn dood, voordat wij hen begraven in de doop. Laat Christus hen opwekken, zoals Hij het dochttertje van Jairus opwekte, voordat wij hen uit het doopwater oprichten.

Ja, lezen we wat Christus deed in de eerste gemeenten, dan mogen we ruime verwachting hebben dat Hij Zich over onze kinderen ontfermt. Hij wil huisgezinnen behouden! Maar er is geen Bijbelse grond voor een huisdoopt, zonder huisgenade. Nee, niet voor enige doop zonder genade en geloof.

Cornelius en allen die in zijn huis waren, werden gedoopt omdat de Heilige Geest op hen allen gekomen was (Hand. 10:44,47). De stokbewaarder "verheugde zich dat hij met al zijn huis aan God gelovig geworden was" (Hand. 16:34). Alleen van het huis van Lydia staat dit niet vermeld. Maar evenmin staat er vermeld of zij een zuigeling had. Voor een huisdoopt, zonder huisgenade, kan dit stilzwijgen toch geen grond zijn?

Gebruiken we de gedoopte huisgezinnen als bewijs voor het dopen van onbekeerde zondaren? Dan projecteren we ons eigen ongeloof en geestelijke armoede op de Schrift. Terwijl de Schrift ervan getuigt dat huisgezinnen werden gebracht tot het geloof in Christus.

Veel meer verwachting mag er zijn als we onze kinderen opvoeden bij de gewilligheid van God om dat wonder te werken! En wat dat wonder van genade inhoudt, wordt voor jong en oud eenvoudig afgebeeld in de doop door onderdompeling. Ze zien het. Ondergaan en opkomen. Sterven en leven. We mogen onze kinderen toch niet het getuigenis van de Bijbelse doop onthouden?

Wat zou het tot zegen zijn voor de kinderen in de gereformeerde gezindte als zij de heerlijkheid mogen zien die er uitstraalt van de doop van een kind van God. Dat legt beslag, dat maakt jaloers, dat moedigt aan om als een goddeloze tot Christus te komen, omdat er in Hem zo'n volheid van heil te verkrijgen is!